

U POVODU 150. OBLJETNICE ROĐENJA DR. ANDRIJE MOHOROVIČIĆA

Vološćan koji je otkrio tajne Zemlje

Ostavio trag u svjetskoj znanstvenoj povijesti – dr. Andrija Mohorovičić

Pišu Aleksandra KUČEL – ILIĆ
Snimio Marin ANIČIĆ

Tko je bio dr. Andrija Mohorovičić (Volosko 1857. – Zagreb 1936.) i zbog čega ovog liburnijskog velikana, rođenog Vološćana nazivaju hrvatskim znanstvenikom svjetskoga glasa, nekima je poznato, a nekima baš i nije. U godini u kojoj se obilježava 150. obljetnica njegovog rođenja, Grad Opatija je u suradnji sa zagrebačkim Prirodoslovno-matematičkim fakultetom Mohorovičićeva djela nastojao približiti sugrađanima i drugim posjetiteljima na tematskoj izložbi

koja se do polovice listopada mogla razgledati u opatijskom Umjetničkom paviljonu Jurja Šporera. Prema riječima Petre Jerkić koja je u vrijeme održavanja izložbe dežurala u paviljonu, više o liku i djelu vološćanskog znanstvenika došlo je saznati oko 350 ljudi, pretežno s područja Liburnije.

– Dojmovi posjetitelja su pozitivni i premda su mnogi i prije razgledavanja izložbe bili upoznati sa znanstvenim dostignućima dr. Mohorovičića, ovo je bila prilika da saznaju više – izjavila je Jerkić.

Geofizičar svjetskoga glasa

O čovjeku koji je utemeljio modernu hrvatsku seizmologiju i meteorologiju, proučavao oblake, tuču, tornada, potrese i njihove učinke, te otkrio tajne unutrašnjosti Zemlje, a sve je postigao djelujući u Hrvatskoj, dok je svojim otkrićima zadužio cijeli svijet, tiskan je i prigodan katalog. Njegova je autorica Davorika Herak s PMF-a, koja je i autorica postava izložbe. Između ostalog, u katalogu je napisala:

»Andrija Mohorovičić, geofizičar svjetskoga glasa i jedan od najvećih hrvatskih znanstvenika svih vremena, studij matematike i fizike u Pragu upisao je 1875. Po za-

vršenom studiju predavao je na gimnazijama u Zagrebu i Osijeku, te na Nautičkoj školi u Bakru, dok je 1892. godine postao upraviteljem Meteorološkog opservatorija na Griču. Za doktora filozofije promoviran je na zagrebačkom sveučilištu 1893., a 1910. godine postaje naslovni izvanredni sveučilišni profesor. Od 1894. na Mudroslovnom fakultetu predaje kolegije s područja geofizike i astronomije. U početku karijere bavio se meteorologijom i prvi je u dnevnicima objavljivao prognoze vremeni-

na. Nakon prijelaza u 20. stoljeće Mohorovičićev znanstveni interes okreće se problemima seizmologije u kojoj je stekao svjetsku slavu. Analizom pokupskog potresa od 8. listopada 1909. godine Mohorovičić je posebno unaprijedio spoznaje o mehanizmu rasprostiranja valova potresa kroz Zemlju...

Mohorovičićev diskontinuitet

Prvi je u svijetu na osnovi analize seizmograma utvrdio plohu diskontinuiteta brzina

potresnih valova koja odjeljuje koru od plašta Zemlje. Njemu u čast ta je ploha nazvana Mohorovičićevim diskontinuitetom. Godine 1970. po njemu je nazvan i krater polumjera 55 kilometara na tamnoj strani Mjeseca, a 1996. i asteroid br. 8422. U najnovije vrijeme njegovim se imenom naziva i diskontinuitet između kore i plašta na Mjesecu i Marsu. Geofizički zavod PMF-a u Zagrebu također nosi njegovo ime, kao i gimnazija u Rijeci, osnovna škola u Matuljima te nekoliko ulica u hrvatskim gradovi-

ma. Na rektorskom lancu Sveučilišta u Zagrebu nalazi se medaljon s Mohorovičićevim likom...«

Osim izložbe, 150. obljetnica znanstvenikova rođenja je obilježena i postavljanjem biste u blizini njegove rodne kuće u Voloskom.

Kada šetači popularnim lungomarem dođu u Volosko, ovo ih spomen-obilježje može podsjetiti na činjenicu da je živopisno i staro liburnijsko mjesto iznjedrilo čovjeka čije je ime ostalo zapisano velikim slovima u svjetskoj znanstvenoj povijesti.

Sjećanje na poznatog znanstvenika – s otvorenja izložbe u čast 150. obljetnice njegova rođenja